

Donderdag 14 maart 1918 – ochtendeditie

Huldebetoging aan de Belgen in het bezette gebied.

Gisteravond heeft in de grote zaal van de dierentuin in Den Haag een huldebetoging aan de Belgen in het bezette gebied plaats gehad, die georganiseerd was door de in Nederland verschijnende Belgische dagbladen. Een vijftal sprekers traden op, terwijl de harmonie der geïnterneerden van Scheveningen haar medewerking verleende.

De grote zaal was geheel met belangstellenden gevuld. Dokter Terwagne, die de bijeenkomst opende, heette de aanwezigen in de Franse taal hartelijk welkom, en bracht een woord van dank en hulde aan de Belgen in het bezette gebied. Hij wees op de taak van de Belgische pers, welke een zeer moeilijke taak heeft, maar die ook in deze dagen veel heeft bijgedragen om de eenheid onder het Belgische volk te bewaren.

Waarom zijn we deze avond verenigd, vraagt spreker. Alleen om uiting te geven aan onze heilige gevoelens welke in ons leven, gevoelens ook van verontwaardiging tegen de activisten, wiens optreden niets anders is dan een Duits manoeuvre. Er is maar één man in België, die wij erkennen als onze meester en dat is de man, die ons in augustus 1914 heeft opgeroepen om de eenheid van ons volk te beschermen en die man is koning Albert I (langdurig applaus). Van de Duitsers verwachten en verlangen wij Vlamingen niets, alleen zullen wij datgene aanvaarden, wat onze mannen in gemeenschappelijk optreden met onze bondgenoten gewonnen hebben (langdurig applaus). Nu we hier samen zijn, zien wij de bergen van leed, onder welke onze landgenoten gebukt gaan. Het zijn onze ouders, broeders, zusters en vrienden, wiens tranen vloeien in het door de Duitsers veroverde gebied, we herdenken dit alles, we herdenken de schandelijke deportaties, de verdrukking, waaraan

onze landgenoten zijn blootgesteld, maar we herdenken ook hoe schitterend ze dit alles gedragen hebben, we herdenken het optreden van de grote man in België, kardinaal Mercier, (applaus). We herdenken alle ware Belgen (en hier verzoek ik u allen op te staan), wiens heldhaftig gedrag wij ons altijd dankbaar zullen herinneren. Ook herdacht spreker de neutrale pers, welke in deze dagen de activistische beweging veroordeeld heeft.

Ten slotte wees hij erop, dat de eenheid van België een der noodzakelijke factoren voor de overwinning is en dat de Belgen verplicht zijn die eenheid te bewaren ook ten opzichte van de dappere soldaten, welke strijden achter de IJzer.

Hierna trad de heer A Grancé op, die in het Vlaams een rede hield. Spreker begon met een herinnering aan het uitbreken van de oorlog, hoe schitterend de eenheid van België toen naar voren is gekomen en zette uiteen hoe in de 43 maanden oorlog die eenheid ongerept is gebleven. De eerste schaduw op die eenheid werpt thans het optreden der activistische beweging. Nooit echter zal de Vlaamse Leeuw dit dulden. De Leeuw kan wel slapen maar sterven nooit en daarom zal het plan dat landverraders, die uit eigenbelang het land aan de vijand verkopen, bij voorbaat mislukken (applaus). Met een leve de koning eindigde spreker zijn rede (applaus).

Als derde spreker trad op de kanunnik Heynssen, die in het Frans mededeelde dat hij hier als katholiek en als priester kwam protesteren tegen het optreden der activistische beweging. Het optreden van de activisten beschouwde hij als landverraad. Ook wij katholieken erkennen het gezag, maar ons gezag, dat is onze koning en koningin. Ook voor ons katholieken geldt het Belgische woord "l'Union fait la force" (Applaus).

De katholieke Vlamingen zullen dan ook de Duitsers niet los kunnen scheuren van hun land en koning (langdurig applaus). Voor de katholieken geldt het woord van Christus: Geef de keizer wat van de keizer is en alleen onze koning Albert I is onze keizer; we kennen geen andere (applaus). De liefde voor het vaderland, dat is het heilige vuur, waarvan onze katholieke harten gloeien en zullen blijven gloeien (langdurig applaus).

Hierna gaf het muziekkorps enige nummers ten beste. Tijdens de pauze deelde de voorzitter, dr. Terwagne mede, dat een groot aantal telegrammen en brieven van sympathiebetuigingen waren ingekomen, en wel uit het gehele land, o.a. uit Baarle-Hertog, het plaatsje op Nederlands grondgebied.

Na de pauze trad de heer du Castillon, directeur van het Belgisch Dagblad op.

Aan deze rede ontlene wij het volgende:

Spreker zegde, ten volle bewust te zijn van de ontzaglijke verantwoordelijkheid, die op hem rust. Hij heeft daarvoor niet willen terugdeinzen, want spreken is thans Vlaamse plicht. "In België heeft Duitsland het Vlaams en Waals activisme uit de grond gestampt. Die methode is niet nieuw. Circa een kwarteeuw geleden was ik zelf getuige van dergelijke Duitse kuiperijen in België. Toen beschikten Groot-Duitse agenten over geld voor een Vlaams tijdschrift, Vlaamse tentoonstellingen in West-Duitsland, een Vlaamse club te Brussel en Vlaamse spreekbeurten in Saksen. Een zelfde propaganda was in 1840 in Vlaanderen gevoerd, doch mislukt. Vijftig, zestig jaar later protesteerden de Vlamingen, ditmaal krachtdadig, tegen het al te Duits geploeter. Ze lieten een manifest verschijnen, dat ik mede ondertekende en waarin zij o.m. zeggen, dat de Vlamingen, koste wat

kost, de volle zelfstandigheid en onafhankelijkheid van België wilden vrijwaren. Daarmee waren de Duitse intriges de kop ingedrukt."

"Thans zoeken de Duitsers voor de derde keer de Vlaamse bevolking te misleiden, door hun Raad van Vlaanderen. Raad van Vlaanderen! Raad zonder Vlaanderen! Raad zonder gezag en zonder wortels in het Vlaamse volk, Raad waarover de staf werd gebroken door de ganse Belgische magistratuur, de gekozenen van de kamers en de gemeenteraden, met die van de grote Vlaamse steden vooraan, ook door de geestelijkheid, de ganse werkliedenpartij en de christelijke syndicaten en niet het minst door de gezaghebbende Vlaamse verenigingen en genootschappen van alle kleur. Zelfs hebben de klinkende argumenten niet ontbroken te Antwerpen, te Mechelen en overal waar de sprekers van de Raad van Vlaanderen het Duits-Vlaams evangelie verkondigden. Herlees de overvloedige, sterk gemotiveerde protesten uit het Vlaamse land en vergelijk die fiere vaderlandse taal met de povere Raad van Vlaanderen, die zichzelf heeft aangesteld onder de bescherming der Duitse landstormers."

Spreker wijst op hetgeen de Duitsers sedert hun inval in België in dit uitgeputte land hebben verricht, hij herinnert aan de gruwelen en de verwoesting en brengt hulde aan het in martelaarschap verkerende Vlaamse volk in het bezette gebied. Het credo van elke Belg is een één en onverdeeld België.

"Zonder Belgische eenheid gaan zowel Vlaanderen als Wallonië teloor omdat zij door hun zwakheid weldra de prooi voor hun machtige naburen zouden worden. Het separatisme onder al zijn vormen en gedaanten, ziedaar het gevaar dat België bedreigt, zowel thans als in de toekomst."

"Wat zegde dezer dagen generaal von Falkenhausen tot de "gevolmachtigden" van Vlaanderen? Dat de bestuurlijke scheiding in

het vredesverdrag moet bekrachtigd worden. Duitsland wenst een politiek zelfstandig Vlaanderen indien de Vlamingen daarmee akkoord gaan. Dit is voor alles zaak van het Vlaamse volk zelf. Tot die politiek moeten de activisten de Vlamingen overhalen, zegde von Falkenhausen. Dit is in andere woorden gezegd één der waarborgen, die Duitsland in België wil, dat, volgens de keizerlijke regering niet in zijn vroegere vorm mag hersteld worden. Hoe verlokkelijk die voorstellen ons Vlamingen op het eerste zicht schijnen, toch is ons antwoord kort en duidelijk: wij verschoppen die geschenken. Het cultureel, bestuurlijk of politiek separatisme is alleen een Duitse oorlogsmachine. De Vlamingen van het bezette land zijn het daarover eens met ons. Onze Vlaamse broeders willen geen Waalse en Vlaamse regimenten, doch enkel en alleen Belgische zoals die, welke streken bij Luik, bij Antwerpen en aan de IJzer, wiens soldaten en officieren, waaronder een held van Ramskapelle, wij hier alle begroeten met de kreet: Leve het onverdeeld leger! Hier protesteren wij tegen de eerloze laster als zouden Vlaamse militairen aan de IJzer worden verdrukt omdat ze Vlamingen zijn."

"Onze Vlaamse broeders willen evenmin scheiding op administratief of politiek gebied, maar eenheid in de gelijkheid. Wij ook. Onze Vlaamse broeders prijzen een minnelijke en verdraagzame oplossing voor Walen en Vlamingen op taal-, sociaal- en politiek gebied! Wij ook. Met die Vlaamse broeders willen wij onverzettelijk dat alle Belgen zich gedragen in woorden en werken naar de nationale leuze, die onze koning niet ophoudt te huldigen. Eendracht maakt macht!"

"Onbewimpeld zeggen we hier dat de Vlamingen geen steen recht zullen laten van al hetgeen met de hulp van de Duitsers in België werd opgericht. De Duitse hogeschool te Gent breken wij volledig af en we bouwen er een Vlaamse Belgische in de plaats. Van de huidige bestuurlijke scheiding blijft niets meer over! De Raad van Vlaanderen zullen wij ophangen als de Duitsers nog bomen in België zullen laten

staan. Wanneer alles wat naar Duits riekt in België zal weggevaagd zijn, zal het Vlaamse volk regelmatig en wettelijk zijn wil doen kennen bij middel van het algemeen stemrecht, dat alle Belgen toekomt. Het Belgisch parlement alleen is bevoegd om over de hervormingen te beslissen en niet een grote of kleine commissie, zoals wordt gevraagd."

"Het activisme is de hefboom van het separatisme en het separatisme maakt deel uit van het Duitse arsenaal, net als het pacifisme, het defaitisme, de revolutie en de burgeroorlog. Koste wat kost wil Duitsland de Vlaamse kwestie op het vredescongres stellen, zelfs met medehulp van neutralen, doch wij verklaren hier luid: "La question ne sera pas posée ". We horen nog spreken van pogingen om de Vlaamse kwestie te internationaliseren. Op dit nieuwe gevaar moet ik niet wijzen, want we weten, dat dit een vrome Duitse wens is, die geen enkele Belg wil verwezenlijken. Internationalisatie betekent de Duitsers in België en in Kongo. De Vlaamse kwestie is een louter binnenlandse en Belgische. We dulden geen bemoeiing van het buitenland, vriend noch vijand. We hebben meer vertrouwen in de kracht van ons Vlaamse volk en in de vaderlandsliefde der Walen om die zaak rechtvaardig op te lossen. Onze machtige en ridderlijke bondgenoten mogen volkomen gerust zijn. Vlamingen en Walen zijn nooit zo broederlijk verenigd geweest als heden. Hun vertrouwen in een nieuw hersteld en eensgezind België is onmetelijk."

"Zowel de Vlamingen als de Walen eisen samen het politiek, militair en economisch herstel van België zoals minister Hymans het zo kernachtig zegde. Geen morzel Belgische grond mag worden afgestaan zo min in Europa als in Afrika. België moet volkomen vrij en onafhankelijk zijn. Het moet daarbij gans hersteld worden, rijkelijk vergoed en gewaarborgd tegen eventuele aanvallen van ons broedervolk."

Door onzeglijke offers van goed en bloed, door de taatheid en de dapperheid van het ras voelen wij Vlamingen ons, nog meer dan vroeger, door en door Belg, Belg tot in de nieren. We voelen ons ook kampioenen van het recht en de vrijheid der mensheid, kampioenen van de bedreigde beschaving. Wij blijven diep verknocht en trouw aan onze bondgenoten en in de eerste plaats aan de Britten en de Fransen. We gaan met vaste stap, met heldere kijk, met een koel hoofd maar ook met een warm hart de nieuwe lotsbestemmingen van het vaderland en de vernieuwde wereld tegemoet. Met onze echte broeders, de Walen, willen we vrij en eendrachtig leven en sterven in een vrij en ongescheiden België. Leve het onverdeeld vaderland." (Langdurige bijval).

Nieuwe deportaties in België.

Men schrijft ons:

Bij pozen loochent het agentschap Wolff, dat er Belgische werklieden gedeporteerd worden. Laten we tegen die loochening, nieuwe feiten van jonge datum stellen.

Maandag 25 februari zijn de gemeenten Saint-Ghislain, Frameries en Dour, gelegen in de omstreken van Bergen, verplicht een bepaald aantal jongemannen in te leveren, die moeten tewerkgesteld worden – o niet meer in Duitsland, maar achter het westerfront. Onder de weggevoerden waren jongens van dertien en een half jaar! De stad Bergen moest 300 personen "leveren"; behalve enkele mannen waren het allen jongens tussen 14 en 15 jaar. Uit het dorp Frameries werden 74 mannen opgevorderd.

De bevolking in de provincie Henegouwen is zeer beangstigd vanwege het feit, dat ook de meisjes van 13 tot 15 jaar opgeschreven werden door de Duitsers.

De huldebetoging aan de Belgen.

In aansluiting van het verslag over de huldebetoging te Den Haag zij nog medegedeeld, dat als laatste spreker de heer Charles Bernard, hoofdredacteur van de Echo Belge, optrad, die in een gloedvolle rede aan de vaderlandsliefde van de Belgen uiting gaf.

Aan het slot der vergadering werd een motie aangenomen, waarin aan de landgenoten een broederlijke groet en aan koning Albert eerbiedige hulde werd gebracht.

Donderdag 14 maart 1918 – avondeditie

Londen, 14 maart. Officieel ochtendbericht: de vijand beproefde vanochtend een overval ten noorden van de spoorweg Ieper Staden. Deze poging faalde.